

Βρυξέλλες, 25 Φεβρουαρίου 2019
(OR. en)

6635/19

SOC 111
EMPL 78
ECOFIN 192
EDUC 79

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης 2019 και την Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση

1. Η Προεδρία εκπόνησε το συνημμένο σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης 2019 και την Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση.
2. Τα συμπεράσματα διαβιβάστηκαν στην Ομάδα «Κοινωνικές Υποθέσεις» στις 14 Φεβρουαρίου 2019.
3. Καλείται η EMA να διαβιβάσει το σχέδιο συμπερασμάτων προς έγκριση στο Συμβούλιο «Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές» (EPSCO) της 15ης Μαρτίου 2019.

Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης 2019 και την Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. Η Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης για το 2019 που συνέταξε η Επιτροπή θέτει τις προτεραιότητες πολιτικής για την ανάπτυξη και τις θέσεις απασχόλησης στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της το 2019: υλοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας, έμφαση σε μεταρρυθμιστικές προσπάθειες για αύξηση της παραγωγικότητας, αποφυγή των αποκλεισμών και ποιότητα των θεσμών και εξασφάλιση μακροοικονομικής σταθερότητας και υγιών δημόσιων οικονομικών.
2. Η οικονομική ανάπτυξη και τα εξαιρετικά υψηλά ποσοστά απασχόλησης στην ΕΕ παραμένουν· όμως δεν επωφελούνται ακόμη όλοι οι πολίτες και όλες οι χώρες από αυτή την πραγματικότητα με τον ίδιο τρόπο. Το οικονομικό κλίμα που επικρατεί σήμερα μόλις άρχισε να αντιστρέφει την αύξηση των ανισοτήτων. Αν και η ΕΕ, με βάση τις τρέχουσες τάσεις, βρίσκεται σε τροχιά επίτευξης των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για 75% ποσοστό απασχόλησης, απέχει σημαντικά, παρά τις βελτιώσεις, από τον στόχο άρσης του κινδύνου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού για 20 εκατομμύρια ανθρώπους.
3. Το Νοέμβριο του 2018, το ποσοστό ανεργίας εντός ΕΕ ανήλθε σε 6,7% (7,9% στη ζώνη του ευρώ). Το τρίτο τρίμηνο του 2018 ο αριθμός των ανθρώπων που εργάζονταν στην ΕΕ ήταν 239,3 εκατομμύρια, ήτοι 15 εκατομμύρια πάνω από το χαμηλότερο επίπεδο που καταγράφηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης. Η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας συνεχίζει να αυξάνεται και το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας σημείωσε τη μεγαλύτερη αύξηση κατά το προηγούμενο έτος. Ωστόσο η ανεργία και η οικονομική αδράνεια παραμένουν σε πολύ υψηλά επίπεδα σε ορισμένες χώρες, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων και όσων έχουν χαμηλή εξειδίκευση.
4. Το μερίδιο των ανθρώπων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού μειώθηκε σημαντικά το 2017. Δεδομένου ότι πάνω από πέντε εκατομμύρια άνθρωποι δεν βρίσκονται πλέον σε κατάσταση φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ο συνολικός αριθμός βρίσκεται σήμερα κάτω από το επίπεδο προ της κρίσης του 2008. Η γενική τάση, ωστόσο, αποκρύπτει χρονίζουσες αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών, με ορισμένες χώρες να καταγράφουν υψηλότερα ποσοστά ανθρώπων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, σε σχέση με το 2008. Ο κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού εξακολουθεί να προβληματίζει, ιδίως για τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρίες και τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Οι εισοδηματικές ανισότητες, που υποχώρησαν ελαφρώς για πρώτη φορά από την αρχή της κρίσης, παραμένουν μεγαλύτερες από τα επίπεδα προ της κρίσης.

5. Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων παραμένει άνιση μεταξύ των διαφόρων περιοχών της ΕΕ και το σχετικά ευνοϊκό ακόμη οικονομικό κλίμα διευκολύνει την έγκριση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, με στόχο την ενίσχυση της οικονομικής ανθεκτικότητας. Η εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αντίστοιχες αρμοδιότητες, θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για την προαγωγή της ανοδικής σύγκλισης όσον αφορά την αγορά εργασίας, τις κοινωνικές συνθήκες και τις συνθήκες διαβίωσης.
6. Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» έχει λειτουργήσει ως μακροπρόθεσμο στρατηγικό πλαίσιο καθοδήγησης της χάραξης πολιτικής για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση. Η περίοδος που καλύπτεται από τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» σύντομα τελειώνει και θα πρέπει να δοθεί δέουσα προσοχή στην ανάπτυξη του διάδοχου πλαισίου.

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΞΗΣ

7. Η συνεχής οικονομική ανάπτυξη έχει οδηγήσει σε βελτίωση της κατάστασης στην αγορά εργασίας, ενώ η δημιουργία θέσεων απασχόλησης προχωρά με σταθερό ρυθμό. Ωστόσο, ο χρόνος εργασίας εξακολουθεί να αυξάνεται με σημαντικά χαμηλότερο ρυθμό σε σχέση με τη συνολική απασχόληση. Η αύξηση των πραγματικών μισθών συνέχισε να υστερεί σε σχέση με την παραγωγικότητα σε αρκετά κράτη μέλη το 2017 και παραμένει χαμηλότερη των προσδοκιών, δεδομένων των θετικών επιδόσεων σε επίπεδο αγοράς εργασίας και οικονομίας. Μόλις το 2018 παρατηρήθηκε μικρή αύξηση. Η φτώχεια των εργαζομένων παραμένει σε υψηλά επίπεδα και ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας εξακολουθεί να προβληματίζει πολλά κράτη μέλη. Παραμένει σημαντικό να δοθεί έμφαση στην απασχόληση και ποιοτικά και ποσοτικά, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των πιθανών επιπτώσεων των νέων τεχνολογιών, της παγκοσμιοποίησης και των νέων μορφών εργασίας στην αγορά εργασίας.
8. Η ανανέωση και η αναβάθμιση δεξιοτήτων εξακολουθούν να αποτελούν βασικές προτεραιότητες πολιτικής για την εξασφάλιση μιας αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και για την αξιοποίηση του δυναμικού των ραγδαίων τεχνολογικών αλλαγών. Οι εργαζόμενοι χαμηλής εξειδίκευσης διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της θέσης εργασίας τους: αποκτούν όλο και πιο κρίσιμη σημασία οι πολιτικές που αποσκοπούν στη βελτίωση της ανάπτυξης των δεξιοτήτων και των ευκαιριών όσων έχουν περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση σε εκπαίδευση, ή έχουν περιορισμένη δυνατότητα να αναζητήσουν εκπαίδευση εκτός εργασίας, για να εξασφαλίσουν ότι μπορούν να επωφεληθούν από τις τεχνολογικές αλλαγές. Οι πολιτικές θα πρέπει να εξακολουθήσουν να αντιμετωπίζουν την αναντιστοιχία δεξιοτήτων, ιδιαίτερα στους τομείς που είναι πιθανότερο να επηρεαστούν από τις νέες τάσεις. Το γεγονός ότι οι χαμηλές σχολικές επιδόσεις συνδέονται άμεσα και σταθερά με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο και χαμηλές επιδόσεις στην αγορά εργασίας είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό.

9. Η δυναμική των ομάδων που σήμερα υποεκπροσωπούνται για την αγορά εργασίας θα πρέπει να αξιοποιείται πλήρως. Θα πρέπει να ενισχυθεί η ένταξη των ανθρώπων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, όσων έχουν χαμηλή εξειδίκευση, των νέων και των ατόμων με αναπηρίες. Οι στρατηγικές ενεργού γήρανσης που επιτρέπουν σε εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας να παραμένουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στην αγορά εργασίας θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος. Η ευρύτερη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες παιδικής μέριμνας και μακροχρόνιας περίθαλψης καθώς και κατάλληλες πολιτικές για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής θα δώσουν περισσότερες ευκαιρίες σε γυναίκες και άνδρες να εισέρχονται ή να παραμένουν στην απασχόληση και θα μειώσουν τον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού που διατρέχουν τα παιδιά και τα άτομα που βρίσκονται σε επισφαλή κατάσταση. Τα κράτη μέλη καταβάλλουν προσπάθειες για να βελτιωθεί η παροχή υπηρεσιών φροντίδας, αν και παραμένουν σημαντικές αποκλίσεις. Πραγματοποιήθηκαν πολλές μεταρρυθμίσεις σε δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΔΥΑ) με αποτέλεσμα να βελτιωθεί η παροχή υπηρεσιών σε πολλές χώρες. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές όσον αφορά το δυναμικό ΔΥΑ τόσο μεταξύ των χωρών όσο και στο εσωτερικό τους. Υπάρχει ακόμη περιθώριο βελτίωσης της κάλυψης, της αποτελεσματικότητας και του συντονισμού με τις κοινωνικές υπηρεσίες καθώς και της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας πολλών ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας.
10. Το ευνοϊκό οικονομικό κλίμα και οι επίσης ευνοϊκές εξελίξεις στην αγορά εργασίας έχουν μετουσιωθεί σε ουσιαστικές βελτιώσεις στο κοινωνικό πεδίο. Ωστόσο, ορισμένες ενδείξεις καταδεικνύουν την ύπαρξη κενών όσον αφορά τον περιορισμό των αποκλεισμών στο πλαίσιο της ανάπτυξης, καθώς τα εισοδήματα των νοικοκυριών αυξάνονται με χαμηλότερο ρυθμό σε σχέση με το ΑΕΠ. Το βάθος της φτώχειας, όπως υπολογίζεται βάσει του χάσματος της φτώχειας, υποχωρεί σε πολλά κράτη μέλη. Σε ορισμένα κράτη μέλη, ο υπολογισθείς αντίκτυπος των κοινωνικών παροχών στη μείωση της φτώχειας συνεχίζει να μειώνεται.

11. Οι κοινωνικές επενδύσεις και οι προληπτικές προσεγγίσεις ενισχύουν την ικανότητα των πολιτών να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία και στην οικονομία και έχουν καίρια σημασία για τον περιορισμό των αποκλεισμών στο πλαίσιο της ανάπτυξης. Ειδικότερα, η προσχολική εκπαίδευση και αγωγή είναι μια αποτελεσματική κοινωνική επένδυση για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα μειονεκτούντα παιδιά. Επιπλέον, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της πρόσβασης σε προληπτικές δράσεις και σε θεραπευτική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καλής ποιότητας συνιστούν βασικές προϋποθέσεις για έναν υγιή και ενεργό πληθυσμό, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας. Άλλες υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η στέγαση, παράλληλα με κατάλληλη εισοδηματική στήριξη και στήριξη για την (επαν-)ένταξη στην αγορά εργασίας όσων μπορούν να εργαστούν είναι ουσιαστικής σημασίας για να διασφαλιστούν ίσες ευκαιρίες για όλους και για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Περαιτέρω δράσεις στους τομείς του σχεδιασμού της φορολογίας και της επάρκειας των παροχών μπορούν να συμβάλλουν στον περιορισμό των αποκλεισμών στο πλαίσιο της ανάπτυξης και στον περιορισμό της φτώχειας.
12. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να λαμβάνουν μέτρα για να αντιμετωπίσουν τις δημογραφικές μεταβολές και την αύξηση του προσδόκιμου ζωής. Προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού των ευρωπαϊκών κοινωνιών απαιτούνται διαρκείς προσπάθειες για να εξασφαλισθεί τόσο η καταλληλότητα όσο και η βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων, η έμφαση και η επένδυση σε υπηρεσίες ποιότητας (ιδιαίτερα για να εξασφαλισθεί η πρόσβαση σε υγειονομική και μακροχρόνια περίθαλψη), καθώς και βελτιωμένες πολιτικές πρόληψης, αποκατάστασης και αυτόνομης διαβίωσης.
13. Η εμφάνιση νέων μορφών εργασίας καθώς και ο αυξανόμενος αριθμός μεταβάσεων κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας επιβάλλουν την παροχή πρόσβασης σε κοινωνική προστασία για όλους τους εργαζομένους, μεταξύ άλλων τους εργαζομένους με άτυπη απασχόληση και τους αυτοαπασχολούμενους, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις διαρθρωτικές διαφορές μεταξύ των συστημάτων κοινωνικής προστασίας των κρατών μελών. Η καινοτομία και η προσαρμογή των συστημάτων κοινωνικής προστασίας είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση των νέων μορφών εργασίας και των μελλοντικών ζητημάτων απασχόλησης.
14. Η εύρυθμη λειτουργία του κοινωνικού διαλόγου διατηρεί την καθοριστική σημασία της για την ευρωπαϊκή κοινωνική οικονομία της αγοράς, αν και ο βαθμός συμμετοχής ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στην προετοιμασία των μεταρρυθμίσεων μπορεί να βελτιώσει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή τους, να συμβάλει στο να τις ενστερνίζονται οι πολίτες και, εντέλει, να οδηγήσει σε καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα. Θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες ώστε οι κοινωνικοί εταίροι να έχουν επαρκή ικανότητα να συμμετέχουν στη μελέτη της πολιτικής. Η συμμετοχή οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει επίσης να έχει σημαντικό ρόλο ώστε οι μεταρρυθμίσεις να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται αποτελεσματικά.

15. Πρέπει να προβληματιστούμε όσον αφορά το νέο συνολικό στρατηγικό πλαίσιο που θα κατευθύνει τη χάραξη πολιτικής μετά τη λήξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Σύμφωνα με ένα τέτοιο πλαίσιο, θα πρέπει να συνεχισθούν οι προσπάθειες στον κοινωνικό τομέα και τον τομέα της απασχόλησης, οι οποίοι συνδέονται με άλλους σχετικούς τομείς πολιτικής. Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να είναι επίσης συνεπές με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ.
16. Το στρατηγικό αυτό πλαίσιο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα διδάγματα από την επιδίωξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και από την παρακολούθηση της στρατηγικής αυτής. Η υλοποίηση μιας μελλοντικής στρατηγικής θα πρέπει να αξιοποιεί τις διαδικασίες των εξαμήνων όπως εξελίχθηκαν τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό, εκφράζεται ικανοποίηση για τις εργασίες των επιτροπών «Απασχόληση» και «Κοινωνική Προστασία» σχετικά με την αξιολόγηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», οι οποίες θα αξιοποιηθούν σε μελλοντικές συζητήσεις.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

- να συμπεριλάβουν στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων τις προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης και της Κοινής Έκθεσης για την Απασχόληση και να εφαρμόσουν τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους
- να εφαρμόσουν τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για το 2018
- να εντείνουν τις προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»
- να βασιστούν στον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων, στον δείκτη επιδόσεων απασχόλησης και στον δείκτη επιδόσεων κοινωνικής προστασίας για την καθοδήγηση των προσπαθειών σύγκλισης
- να αναπτύξουν κοινό όραμα όσον αφορά τη διάδοχο κατάσταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», ειδικότερα δε σε σχέση με τα κοινωνικά ζητήματα και τα ζητήματα απασχόλησης

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

- να εξασφαλίσει ότι οι εργασιακές και κοινωνικές πτυχές και επιπτώσεις λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την αξιολόγηση των πολιτικών των κρατών μελών
- να λάβει υπόψη τα αποτελέσματα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ως οδηγό προβληματισμού για ενδεχόμενα μελλοντικά στρατηγικά πλαίσια

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- να αξιολογήσουν την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση και την παρακολούθηση της στρατηγικής, προκειμένου να υποβάλλουν στο Συμβούλιο τελική έκθεση για τη στρατηγική, καθώς και το υπόβαθρο για τη θέση του Συμβουλίου επί του μελλοντικού στρατηγικού πλαισίου
- να συνεχίσουν τις εργασίες τους με αντικείμενο την πολυμερή και θεματική εποπτεία και τη συγκριτική αξιολόγηση, καθώς και να εξακολουθήσουν να παρακολουθούν την κατάσταση στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα στα κράτη μέλη μέσω του κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων, του δείκτη επιδόσεων απασχόλησης και του δείκτη επιδόσεων κοινωνικής προστασίας, προκειμένου να παράσχουν στο Συμβούλιο τεκμηριωμένη βάση για τις συζητήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου
- να συνεργαστούν στενά με άλλες συμβουλευτικές επιτροπές και ομάδες, ιδίως την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής, την Επιτροπή Παιδείας, την Ομάδα «Δημόσια Υγεία» σε επίπεδο ανώτερων υπαλλήλων και το ευρωπαϊκό δίκτυο δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, ώστε να ληφθούν ισόρροπα υπόψη τα οικονομικά θέματα, τα κοινωνικά και τα θέματα απασχόλησης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου
- να συνεχίσουν να συνεργάζονται στενά με τους Ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους και την ευρωπαϊκή κοινωνία των πολιτών για την προώθηση του αποτελεσματικού κοινωνικού διαλόγου και διαλόγου πολιτών, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο.